

N:o 37.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 Maj 1878.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens Åttonde hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 11 och Memorial N:o 49.)

S. A. K.

I afseende å Åttonde hufvudtiteln, innefattande anslagen till *Ecklesiastikdepartementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Departementets expedition.

1:o. Under denna anslagsrubrik har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, med godkännande af den i statsrådsprotokollet intagna stat för *Ecklesiastik-departementets expedition* jemte de i protokollet öfver finansärenden den 7 December 1877 för de nya löneförmånernas åtnjutande föreslagna villkor, för statens tillämpning bevilja en tillökning i expeditionens nuvarande ordinarie anslag med 22,350 kronor, hvaremot de för expeditionen nu uppförda extra anslag, tillhoppa 17,500 kronor, icke vidare skulle utgå.

Den föreslagna staten var af följande lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 9 Häft.

	Lon.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
1 expeditionschef, arfvode	— —	— —	7,500	—
1 byråchef, lön	4,400	2,000	6,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
3 byråchefer, »	13,200	6,000	19,200	
1 kanslisekreterare »	2,800	1,200	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor (och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
5 d:o »	14,000	6,000	20,000	
1 registrator »	2,800	1,200	4,000	
Till departementschefens förlögande för amanuenser, vikariatsersätt- ning, renskrifning, m. m.	— —	— —	13,300	—
1 förste vaktmästare, lön	800	300	1,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare, »	500	300	800	
1 d:o »	500	300	800	
För vaktmästare, som åtnjuter fri bostad, minskas lönen med 150 kronor.				
Summa	— —	— —	77,100	—

Vid detta nådiga förslag har Riksdagen icke funnit skäl till annan ändring, än att, i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen beslutit i afseende å Justitie-departementets expedition, det syntes böra stadgas, att utaf expeditionschefens arfvode 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar samt att af kanslisekreterarnes och registratorns aflöning 2,500 kronor upptagas såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar; hvarjemte vilkoren för de nya löneförmånernas åtnjutande jemkats till likhet med hvad Riksdagen i detta hänseende vid Justitidepartementets expedition beslutit.

Riksdagen har alltså, för tillämpning af härhos (Bil. Litt. A) bifogade stat för Ecklesiastik-departementets expedition med de vilkor och förbehåll i afseende å aflöningens åtnjutande, som i fråga om Justitiedepartementets expedition blifvit af Riksdagen godkända, i det för förstberörda expedition uppförda ordinarie anslag beviljat förhöjning med 22,350 kronor, eller från 54,750 kronor till 77,100 kronor.

Kleresistaten.

2:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen å anslaget till kleresistaten såsom *prostetunnor* för Boda

och Magnesekogs församlingar i Karlstads stift uppfört ett belopp af 29 kronor 30 öre, att årligen utgå från och med år 1879.

Universitetet.

3:o. Under denna rubrik har Eders Kongl. Maj:t till en början föreslagit, att aflöning åt en *ny ordinarie professor i teologiska fakulteten vid Universitetet i Upsala* måtte beviljas med 6,000 kronor, deraf 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar; samt att till *anfvo*de för *biträde vid den praktiska afdelningen* inom samma fakultet måtte anvisas 3,000 kronor; och hafva dessa nådiga framställningar vunnit Riksdagens bifall.

4:o. Af i statsrådsprotokollet anförda skäl har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen att med 5,000 kronor höja det årliga anslaget till *bokinköp vid universitetsbiblioteket i Upsala*.

Visserligen kan det icke förnekas, att biblioteket är en institution, som utöfvar ett mäktigt inflytande på utvecklingen af ett universitets verksamhet, samt att det alltså är af vigt, att detsamma förkofras och omsorgsfullt vårdas. Då emellertid det nuvarande anslaget till bokinköp vid universitetsbiblioteket i Upsala utgör 10,200 kronor, har det synts Riksdagen, att en förhöjning häruti icke för närvarande kan vara oundgängligen nödvändig; på grund hvaraf Riksdagen, i betraktande af de många anspråk, som ställas på statsverkets tillgångar, hvilket har manat dertill att till tider, då dessa äro rikligare än för närvarande, uppskjuta anvisandet af de anslag, som synts utan väsentlig olägenhet kunna undvaras, funnit sig icke nu böra förevarande nådiga framställning bifalla.

5:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare af Riksdagen äskat förhöjning i årsanslaget för den *anatomiska institutionen vid Upsala universitet* med 1,500 kronor, och då det ovedersägligen ligger makt uppå, att denna viktiga institution må kunna på ett tillfredsställande sätt uppfylla sin bestämmelse, för hvilket ändamål den begärda tillökningen synes vara af stort behof påkallad, har Riksdagen den äskade anslagsförhöjningen 1,500 kronor beviljat.

6:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att *dels* för den *meteorologiska institutionen* vid universitetet i Upsala bevilja:

aflöning åt en föreståndare, tillika extra ordinarie professor i meteorologi	kronor 4,000: —	
deraf 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt till ett ålderstillägg af 500 kronor efter fem års väl vitsordad tjänstgöring;		
arfvode åt en amanuens	500: —	
samt för institutionens materiel	1,500: —	6,000: —
<i>dels ock för den zoologisk-zootomiska institutio-</i>		
<i>nen</i> vid samma universitet anslå:		
aflöning åt en prosektor	kronor 3,000: —	
deraf 750 kronor såsom tjänstgöringspenningar;		
till institutionens laboratorium	750: —	
samt lön till en vaktmästare	500: —	4,250: —

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen bifallit.

7:o. Uti anslaget till *bokinköp* vid universitetsbiblioteket i *Lund* har Eders Kongl. Maj:t äskat förhöjning med 5,000 kronor; men, då ifrågavarande anslag nu utgör omkring 12,000 kronor, får Riksdagen, under åberopande af hvad här ofvan i punkten 4 blifvit anfördt till stöd för Riksdagens afslag å Eders Kongl. Maj:ts beträffande Upsala universitet gjorda enahanda framställning, tillkännagifva, att ej heller förevarande förslag vunnit Riksdagens bifall.

8:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att för det *medicinsk-kemiska laboratoriet* vid universitetet i *Lund* måtte beviljas ett årligt anslag af 3,000 kronor, beräknadt, enligt hvad statsrådsprotokollet gifvit vid handen, att användas på följande sätt:

förbrukning af gas	kronor 1,000: —
» » vatten	» 200: —
» » kol och ved	» 500: —
inköp af preparat och reagentier, underhåll af utensiler m. m.	» 1,300: —
	<hr/> kronor 3,000: —

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

9:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslagsrubrik slutligen föreslagit, har Riksdagen å ordinarie stat anvisat

anslag till *arfvode* åt *en andre amanuens* vid *kemiska institutionen* i *Lund* med 500 kronor; och *arfvode* åt *en amanuens* vid *den kirurgiska kliniken* derstädes med 500 kronor.

Karolinska medico-kirurgiska institutet.

10:o. Sedan, med anledning af i fråga satt ombildning af adjunktsinrättningen vid Karolinska medico-kirurgiska institutet, lärarekollegiet vid institutet förklarar sig anse, att icke någon af de vid läroverket nu befintliga läraretjenster kunde undvaras, hvarföre adjunkturernas ombildning borde inskränkas till en önskvärd förändring i innehafvarnes ställning såsom lärare, hvilken förändring jemväl borde uttryckas i en förändrad benämning, behagade Eders Kongl. Maj:t — som ansett att de vid institutet upprättade adjunktsbeställningarne i anatomi, medicin, kirurgi, pediatrik, obstetrik och kemi borde förändras till extra ordinarie professioner med sjelfständig lärareverksamhet och med säte i lärarekollegiet i alla undervisningen rörande frågor, men att adjunktsbefattningen i patologisk anatomi kunde, på sätt vid medicinska fakulteten i Upsala egde rum, ersättas med en laboratorstjenst, samt lönerna bestämmas för extra ordinarie professorn i anatomi till 4,500 kronor, för öfriga extra ordinarie professorer till 4,000 kronor, med rätt till ett ålderstillägg å 500 kronor efter fem års väl vitsordad tjenstgöring, och för laboratorn till 3,000 kronor — i nådig proposition till sistlidne Riksdag föreslå, att å ordinarie stat måtte uppföras ett anslag af 11,500 kronor, hvaraf tills vidare borde utgå löneförbättring till de vid institutet anstälde adjunkter i öfverensstämmelse med 1876 års Riksdags beslut, men hvilket anslag framdeles måtte, jemte de nu varande adjunktslönerna, i den mån de blefve disponibla, användas till adjunkturernas ombildning enligt oförmälda plan, samt att för de extra ordinarie professorer, hvilkas lön bestämdes till endast 4,000 kronor, måtte efter fem års väl vitsordad tjenstgöring utgå ett ålderstillägg med 500 kronor.

Riksdagen, som godkände grundsatsen om adjunkturernas ombildning på de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna hufvudgrunder, ansåg dock lönerna för de extra ordinarie professorerne i medicin, kirurgi och pediatrik böra nedsättas till 3,500 kronor med afseende å de arfvoden från andra håll, desse lärare antogos komma att uppbära, samt deremot adjunktören i patologisk anatomi förändras till en extra ordinarie professorsbefattning med den för dylik befattning föreslagna lön; och biföll Riksdagen derföre endast i så måtto Eders Kongl. Maj:ts förslag, att på extra stat för inne-

varande år anvisades ett anslag af 11,500 kronor, hvaraf borde utgå löneförbättring till de vid institutet anstälde adjunkter, hvaremot Eders Kongl. Maj:ts framställning derom, att de nuvarande adjunktslönerna vid institutet måtte, i den mån de blefve disponibla, få användas till adjunkturernas ombildning, icke vann Riksdagens bifall.

Efter det i anledning häraf lärarekollegiet hos kanslersembetet gjort framställning om önskvärdheten af ett definitivt ordnande af adjunkt-befattningarna vid institutet i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition i detta hänseende till senast församlade Riksdag, dock att adjunkturen i patologisk anatomi måtte förändras till en extra ordinarie profession med lön af 4,500 kronor, hade, på sätt nu i statsrådsprotokollet meddelats, kanslersembetet, med erkännande af den viktiga ställning undervisningen i speciel patologisk anatomi nu mera vid institutet innehade, öfverlemnadt denna framställning till Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.

Då Riksdagen icke medgifvit bestämmande af lönerna för tre af de extra ordinarie professorerne till högre belopp än 3,500 kronor för hvardera, men deremot förklaradt sig villig anslå en extra ordinarie professorslön åt läraren i patologisk anatomi, samt någou anmärkning mot dessa förändringar i aflöningsbeloppen icke blifvit gjord vare sig af lärarekollegiet eller kanslersembetet, har Eders Kongl. Maj:t, med iakttagande häraf och i öfverensstämmelse för öfrigt med den af Eders Kongl. Maj:t vid sistlidne riksdag framlagda proposition i ämnet, nu underställt Riksdagens pröfning följande förslag till stat för de ombildade lärarebefattningarne vid institutet:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
En extra ordinarie professor i anatomi...	3,500	1,000	4,500	Efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring kan lönen höjas med 500 kronor.
» » » » i medicin ...	2,500	1,000	3,500	
» » » » i kirurgi ...	2,500	1,000	3,500	
» » » » i pediatrik .	2,500	1,000	3,500	
» » » » i obstetrik .	3,000	1,000	4,000	
» » » » i kemi och farmaci	3,000	1,000	4,000	
» » » » i patologisk anatomi	3,000	1,000	4,000	
Summa	—	—	27,000	

Då de nu varande på ordinarie stat uppförda adjunktslönerna uppginge till ett sammanlagdt belopp af 16,000 kronor, skulle för tillämpning af nu föreslagna stat erfordras en tillökning i institutets ordinarie anslag af 11,000 kronor, hvaremot det för innevarande år beviljade extra anslag å 11,500 kronor komme att upphöra.

Med stöd af hvad sålunda blifvit anfördt, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att å ordinarie stat uppföra ett anslag af 11,000 kronor, hvaraf tills vidare, borde utgå löneförbättring till de vid Karolinska medico-kirurgiska institutet anstälde adjunkter i öfverensstämmelse med 1877 års Riksdags beslut, men hvilket anslag sedermera skulle, jemte de nuvarande adjunktslönerna, i den mån de blefve disponibla, användas till upprättande af extra ordinarie professioner enligt förestående stat.

Då de af senast församlade Riksdag i förevarande ämne gjorda erinringar blifvit till fullo iakttagna vid upprättandet af nu föreliggande plan till ombildning af adjunkturerna vid Karolinska institutet, har Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande hänseende täckts föreslå.

11:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att bevilja: afföning åt en *laborator i fysiologi* vid Karolinska medico-kirurgiska institutet med kronor 3,000: —
 hvaraf 750 kronor såsom tjänstgöringspenningar;
förhöjning i arfvodet åt *amanuensen* vid institutets *fysiologiska anstalt* med » 500: —
 samt *tillökning i vaktmästarens* vid samma anstalt arfvode med » 250: — kronor 3,750: —

Och hafva förevarande nådiga framställningar vunnit Riksdagens bifall, samt alltså på Karolinska medico-kirurgiska institutets ordinarie stat för ifrågavarande ändamål uppförts ett sammanlagdt belopp af 3,750 kronor.

Elementarläroverken.

12:o. Enär en inom Ecklesiastik-departementet uppgjord beräkning af de belopp, som för hvarje å stat uppförd lärarebeställning vid elementarläroverken, hvars innehafvare vore till *uppflyttning i högre lönegrad* berättigad, borde enligt de för sådan uppflyttning fastställda grunder från och med år 1879 utgå utöfver de för innevarande år anvisade löne-medel,

gjorde det antagligt, att, efter afdrag af de besparingar, som genom äldre lärarens afgång sannolikt uppkomme, en summa, utöfver det nu utgående läroverksanslaget, af 30,000 kronor blefve för ändamålet tillräcklig, har Eders Kongl. Maj:t härför äskat ett anslag till nämnda belopp, att å elementarläroverkens stat uppföras; och har Riksdagen härtill lemnat bifall.

13:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att för beredande af *löneförbättring* samt *extra arfvoden åt teckningslärarne* vid elementarläroverken, i öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angifna grunder, anslaget till elementarläroverken måtte ökas med 17,600 kronor.

Enligt Kongl. brevet den 29 Maj 1874 utgör lönen för lärare i teckning vid de högre elementarläroverken 750 kronor i första lönegraden, 1,000 kronor i den andra och 1,250 kronor i den tredje, med rätt för desse lärare att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring vinna uppflyttning i närmast högre lönegrad. Teckningslärare vid femklassigt elementarläroverk åtnjuta såsom arfvode 450 kronor och vid treklassigt läroverk 300 kronor.

Enligt ofvan berörda nu föreslagna grunder skulle aflöningen komma att utgå till samma belopp, som nu är bestämdt för gymnastiklärarne, nemligen vid de fullständiga läroverken till 1,000 kronor med två ålders-tillägg, hvaradera å 250 kronor, det första efter fem och det andra efter tio års väl vitsordad tjänstgöring; vid de femklassiga läroverken till 600 kronor samt vid de treklassiga till 300 kronor utan ålderstillägg, allt för tjänstgöring under ett visst normalantal af timmar för hvarje vecka, som borde bestämmas vid fullständigt läroverk till 15, vid femklassigt till 8 och vid treklassigt till 5 timmar. Härutöfver skulle emellertid läraren, i händelse af behof, kunna åläggas jemväl extra timmar, och borde antalet sådana timmar, som kunde utan Eders Kongl. Maj:ts tillstånd påbjudas, bestämmas vid högre läroverk till 5, vid femklassigt till 3 och vid treklassigt till 2 timmar; hvarjemte borde föreskrifvas, att vid läroverk, der undervisningen i teckning icke toge i anspråk det normala antalet tjänstgöringstimmar, som ålåge teckningsläraren, denne skulle vara förbunden att undervisa i välskrifning så många timmar, som fattades i hans normala tjänstgöringstid, derest eforus pröfvade lämpligt att ålägga honom sådan undervisning.

Arfvodesbeloppet för extra tjänstgöring skulle beräknas så, att för hvarje timme i veckan lärare vid tre- och femklassiga läroverk äfvensom lärare i första och andra lönegraden vid högre läroverk finge åtnjuta för helt läsår 75 kronor, samt lärare i högsta lönegraden vid sistnämnda läroverk

läroverk 100 kronor. På detta sätt beräknadt, skulle extra arfvodet för samtliga lärare i det närmaste motsvara aflöningen för den normala tjänstgöringstiden.

Då nu ifrågavarande förslag synts Riksdagen vara af billighet och rättvisa påkalladt samt stå i närmaste öfverensstämmelse med senast församlade Riksdags uti dess underdåniga skrifvelse den 23 Maj 1877 i ämnet uttalade åsigter, har Riksdagen funnit sig böra detsamma bifalla, och har alltså för beredande af löneförbättring samt extra arfvoden åt teckningslärarne vid elementarläroverken, i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder, anslaget till elementarläroverken ökats med 17,600 kronor.

14:o. Sedan Norrtelje stads församling, med förmälan att i aflöningen åt en kollega vid det i staden inrättade lägre elementarläroverket inginge *donationsmedel* till belopp af 406 kronor, hvilka medel församlingen ansåge rätteligen böra såsom bidrag till vidmakthållande af undervisningen i de af församlingen bekostade skolor användas, underdånigst anhållit, det Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta nådig proposition derom att, på det ifrågavarande medel måtte få af församlingen till berörda ändamål disponeras, anslaget till elementarläroverken måtte höjas med motsvarande summa, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att, såsom ersättning för ifrågavarande donationsmedel, hvilka skulle återgå till Norrtelje stads disposition, å elementarläroverkens stat måtte uppföras ett anslag af 406 kronor; hvilken nådiga framställning vunnit Riksdagens bifall.

15:o. Af i statsrådsprotokollet anförda skäl har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen gjort nådig framställning derom, att för *utvidgning af treklassiga elementarläroverket i Filipstad* till femklassigt på reallinien, under vilkor att kommunen till aflönande af läroverkets lärare bidroge med 1,000 kronor årligen samt bekostade för det utvidgade läroverket fullt ändamålsenlig lokal jemte lämpligt boställe åt rektor, måtte beviljas en förhöjning i anslaget till elementarläroverken med 4,750 kronor.

Det torde visserligen icke kunna bestridas, att den föreslagna utvidgningen af ifrågavarande elementarläroverk skulle vara till fördel ej mindre för staden Filipstad än äfven för den kringliggande orten, samt att en sådan åtgärd sannolikt äfven skulle vara gagnelig derutiinnan, att dymedelst lärjungeantalet i vissa klasser af elementarläroverket i Karlstad komme att något minskas; men Riksdagen har likväl icke kunnat finna förevarande angelägenhet vara af sådan betydelse eller af så trängande behof påkallad, att dermed ej skulle kunna utan väsentligare olägenhet tills vidare anstå.

Vid jemförelse af infordrade uppgifter öfver lärjungarnes antal och fördelning vid elementarläroverken i Karlstad, Kristinehamn och Filipstad höstterminen 1877 har det visat sig, att hela antalet sist förflutna läse-termin vid läroverket i Filipstad närvarande lärjungar utgjort allenast 49, hvilket antal är så ringa, att deraf i och för sig icke syntes kunna hemtas anledning till läroverkets utvidgning. I Karlstad har det vid läroverket närvarande lärjungeantalet i sin helhet utgjort 418, hvaraf 119 tillhört 4:de och 5:te klasserna, hvilka äro de, som egentligen skulle komma att draga fördel af den ifrågasatta utvidgningen; men, då i betraktande tages, att antalet lärjungar i de lägre klasserna icke gifver anledning att under den närmaste tiden befara någon stegrad tillökning för 4:de och 5:te klasserna, torde behovet att bereda lättnad för 4:de och 5:te klasserna i Karlstad icke för närvarande kunna anses nödvändig-göra den ifrågasatta utvidgningen af läroverket i Filipstad.

Då vidare afståndet från Filipstad till hvardera af städerna Karlstad och Kristinehamn utgör allenast 6 mil, och samfärdselu mellan dessa städer numera till följd af jernvägsförbindelser är särdeles lätt, har Riksdagen, i betraktande dessutom af nödvändigheten att under för handen varande förhållanden noga tillse, hvilka utgifter måtte kunna statsverket besparas, funnit sig icke böra Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning bifalla.

16:o. Med bifall till ett inom Riksdagen väckt förslag om beviljande af 1,500 kronor såsom ordinarie anslag till *en kollegalön* utöfver de nu befintliga vid *Haparanda* elementarläroverk, har Riksdagen med nämnda belopp, 1,500 kronor, höjt anslaget till elementarläroverken samt tillerkänt innehafvaren af den nya kollegabeställningen samma rätt till ålderstillägg, som tillkommer öfrige kolleger och elementarläroverksadjunkter.

17:o. Under förestående anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen, att vid årsberäkningen för *uppflyttning till högre lö-negrad* lärare vid allmänt elementarläroverk måtte räkna sig till godo äfven den tid före år 1864 han, efter att hafva undergått filosofie kandidatexamen, varit såsom vikarie, extra lärare eller duplikant vid dylikt läroverk anställd, så framt hans förenämnda tjänstgöring varit väl vitsordad och väsentligen lika med den, som ålåge lektor, adjunkt eller kollega vid ifrågavarande läroverk, dock med undantag för de tre första åren af hans så beskaffade verksamhet.

Då den i statsrådsprotokollet meddelade utredning syntes ådagalägga, att förevarande framställning är egnad att utjemna den olikhet, som i visst hänseende hittills egt rum mellan de äldre och yngre elementarlärarnes ställning, har Riksdagen, som funnit rättvisans och billighetens fordringar härigenom blifva tillgodosedda, icke tvekat att samma framställning bifalla.

18:o. Sedan Riksdagen år 1874 stält till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 15,000 kronor för *praktisk utbildning af blifvande elementarlärare*, samt vid hvarje följande riksdag, på derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning, samma belopp på enahanda sätt beviljats, har Eders Kongl. Maj:t, som för vinnande af det med detta anslag afsedda ändamål genom kungörelse den 16 Juni 1875 meddelat närmare bestämmelser angående anordningen af det i stadgan för rikets elementarläroverk föreskrifna profår, nu, enär bibehållandet af berörda anslag vore för lärarebildningen af väsentlig vigt, men den omständigheten att detsamma beviljats endast för ett år i sender hindrade de vidtagna anordningarne från att vinna den fasthet och stadga, som vore för ändamålet gagnelig, gjort nådig framställning till Riksdagen derom, att till praktisk utbildning af blifvande elementarlärare måtte å det ordinarie anslaget till elementarläroverken uppföras samma belopp, som vid senaste riksdagarne blifvit för detta ändamål å extra stat anvisadt, eller 15,000 kronor.

Då den nuvarande anordningen af profåret befunnits ändamålsenlig, samt det förty är önskvärdt, att densamma må fortfarande utan rubbningar tillämpas, har Riksdagen förevarande framställning bifallit.

19:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit, har Riksdagen medgifvit, att af de *docenter*, som vid nästkommande års början äro eller derefter blifva anstälde vid universitetens teologiska och filosofiska fakulteter, men icke innehafva docentstipendium, ett antal af intill tjugu i Upsala och intill tio i Lund må, i händelse de öfvergå i elementarläroverkets tjänst, för bestämmande af lönegrad räkna sig till godo högst fem år af den tid, de efter början af år 1879 deltagit i undervisningen vid universitetet, under de vilkor och närmare bestämmelser, som af Eders Kongl. Maj:t för undfående och bibehållande af dylik förmån för docent varda bestämda.

Högre skolor för qvintlig ungdom.

20:o. Likaledes har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, på ordinarie stat med ett tiil 50,000 kronor höjdt belopp öfverflyt-

tat det hittills å extra stat beviljade anslaget till understöd åt högre skolor för qvinlig ungdom.

Seminariet för bildande af lärarinnor.

21:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit har Riksdagen medgifvit, att de vid det högre lärarinneseminariet anställda lärarinnor må åtnjuta rätt till *uppflyttning i högre lönegrad* efter samma grund, som gäller för den vid seminariet anstälde adjunkt, samt att de kostnader, som ifrågavarande rätt till uppflyttning i högre lönegrad kommer att medföra, må bestridas af besparingarne å anslaget till elementarläroverken.

Folkundervisningen.

22:o. Med anledning deraf, att, enligt en inom Ecklesiastikdepartementets byrå för folkskoleärenden verkställd beräkning, för *lärares vid folkskolelärareseminarierna uppflyttning i högre lönegrad* komme att under år 1879 erfordras ett anslag af 2,500 kronor, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att, till löneförhöjning enligt gällande grunder för bemälda lärare, det ordinarie anslaget till ifrågavarande seminarier måtte ökas med omförmälda belopp; och då dessa utgifter äro af fortvarande natur, har Riksdagen, med bifall till förevarande nådiga framställning, höjt ordinarie anslaget till folkskolelärareseminarierna med 2,500 kronor.

23:o. I anledning af Eders Kongl. Maj:ts till sistlidne Riksdag gjorda framställning om *folkskolelärareseminariernas utvidgning* från och med höstterminen 1878, beviljades för anordnande af en fjerde eller förberedande klass vid dessa läroanstalter en tillökning i anslaget till folkskolelärareseminarierna med 8,550 kronor och i anslaget till stipendier för seminariielever med 5,000 kronor.

Enligt hvad dervid upplystes, kunde de för ändamålet då begärda och beviljade anslag inskränkas till förenämnda belopp, emedan den nya klassen skulle vara i verksamhet endast under senare hälften af innevarande år. Från och med år 1879 komme emellertid, enligt hvad nu är i statsrådsprotokollet meddeladt, undervisningen jemväl i denna klass att fortgå under hela året, och dermed inträdde ock behovet af anslagens tillökning med ett lika stort belopp, som nästlidna år beviljades, eller

8,550 kronor i seminariianslaget och 5,000 kronor i anslaget till stipendier åt elever.

I sammanhang härmed hade Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet fästats på en annan fråga, som tillhörde regleringen af seminariernas lönestat.

Vid sistlidne riksdag aflät nemligen Riksdagen en underdånig skrifvelse angående behöflig förbättring i teckningslärares vilkor. Denna skrifvelse handlade väl egentligen om teckningslärare vid elementarläroverken; men då seminariernas teckningslärare innehade tjänster af icke mindre vikt, och deras undervisning vore egnad att i vidsträckta kretsar sprida de fördelar, en efter rigtiga grunder inhemtad öfning i teckningskonsten medförde, syntes samma skäl tala för en förhöjning jemväl i deras lönevilkor, hvilka borde, i likhet med teckningslärares vid elementarläroverken, bestämmas så, att lönen ökades efter viss tids tjänstgöring.

Enligt den grund, som föreslagits för beräkning af lönen åt teckningslärare vid sistnämnda läroverk, borde normallönen för teckningslärare vid seminarierna, hvilkas undervisningsskyldighet i medeltal kunde beräknas till 12 timmar i veckan, utgöra 800 kronor om året, samt lönetilläggen 200 kronor efter fem och 200 kronor efter tio års väl vitsordad tjänstgöring.

Då teckningslärares lön nu utgjorde 675 kronor, skulle för hvarje af rikets elfva seminarier för normallönens höjande behövas ytterligare 125 kronor, eller tillhoppa 1,375 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för seminariernas utvidgning med ännu en årsklass anvisa, utöfver de för ändamålet förut beviljade medel, en ytterligare tillökning dels i seminariianslaget med 8,550 kronor, dels i anslaget till stipendier vid folkskolelärareseminarierna med 5,000 kronor, samt att till beredande af löneförbättring åt teckningslärares öka anslaget till seminarierna med 1,375 kronor äfvensom medgifva, att teckningslärare måtte efter fem års väl vitsordad tjänstgöring uppbära ett ålderstillägg af 200 kronor och efter 10 års dylik tjänstgöring ett ytterligare lönetillägg å 200 kronor.

Då vid hvad sålunda föreslagits ej varit anledning till någon erinran, har Riksdagen, med bifall dertill, de äskade anslagsförhöjningarne beviljat.

24:o. Af i statsrådsprotokollet anförda orsaker har Eders Kongl. Maj:t vidare af Riksdagen äskat anslag för upprättande af ett nytt *fullständigt folkskoleläraresseminarium i Norrland*. Enligt de för semina-

riilärares aflöning fastställda grunder utgjorde hela beloppet af de till lärare vid ett fullständigt seminarium utgående löner 14,650 kronor om året, hvartill komme dels, i händelse af bifall till hvad som nu föreslagits angående teckningslärarens aflöning, ett belopp af 125 kronor för höjande af denne lärares lön, dels kostnaden för lokal och materiel, ved och ljus m. m., som syntes kunna beräknas tillsammans till 3,000 kronor, dels ock till understöd åt seminariielever 10,000 kronor. Då seminariet ej komme att öppnas förr än hösten 1879, blefve dock under första året endast hälften af förenämnda belopp behöflig, eller för aflöning och lokal m. m. 8,900 kronor och för stipendier 5,000 kronor.

Då Norrlands behof att erhålla ett sådant seminarium, som nu föreslagits, syntes vara genom den i statsrådsprotokollet meddelade utredning till fullo ådagalagdt, har Riksdagen, som funnit den förebragta beräkningen öfver de därför erforderliga kostnaderna icke gifva anledning till någon erinran, förevarande nådiga framställning bifallit, och har alltså för inrättande af berörda seminarium beviljat förhöjning med 8,900 kronor i anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande och med 5,000 kronor i anslaget till stipendier för seminariielever.

25:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit har vidare anslaget till *arfvodet och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer* ökats med 20,000 kronor.

26:o. Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t slutligen föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget till *understöd åt folkhögskolor* med 10,000 kronor samt medgifva att, med för öfrigt oförändrade villkor för anslaget användande, statsbidraget måtte kunna utgå med ett belopp af högst 3,000 kronor för hvarje folkhögskola, vid hvilken en andra afdelning blifvit inrättad och hvarest minst hälften af de elever, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, fortfarande begagnade undervisningen.

Hvad till stöd för denna framställning blifvit anfördt har syntes Riksdagen innebära giltig anledning för beviljande af den nu äskade anslagsförhöjningen; men deremot har det för åtnjutande af det högre statsbidraget föreslagna villkor, att vid den inrättade andra afdelningen minst hälften af de elever, som under näst förutgående läsår genomgått den första årskursen, fortfarande begagnade undervisningen, förefallit Riksdagen vara väl hårdt och sannolikt komma att leda derhän, att högst få, om ens några, dylika läroanstalter skulle kunna komma i åtnjutande af den afsedda fördelen. För att undvika denna olägenhet har det syntes

Riksdagen att berörda vilkor lämpligen kunde på så sätt förändras, att omförmälda elevantal bestämdes till en fjerdedel i stället för hälften; hvarförutom stadgandet derom, att berörda antal skulle under närmast föregående läsår hafva genomgått den första årskursen, syntes böra ändras på det sätt, att i samma antal äfven skulle kunna inräknas elever, som efter första lärokursens genomgående varit af sjukdom eller annat hinder urståndsatta att genast fortsätta sina studier; och har alltså Riksdagen höjt förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor med 10,000 kronor samt medgifvit, att, med för öfrigt oförändrade vilkor för anslagets användande, statsbidraget må kunna utgå med ett belopp af högst 3,000 kronor för hvarje folkhögskola, vid hvilken en andra afdelning blifvit inrättad och hvarest ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, fortfarande begagnar undervisningen.

De tekniska läroverken.

27:o. Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att för tillämpning af den i statsrådsprotokollet omförmälda *organisation af slöjdskolan i Stockholm* måtte beviljas en tillökning i skolans ordinarie anslag med 71,500 kronor, hvaremot de för skolan å extra stat för innevarande år beviljade anslag, tillhopa 72,130 kronor, icke skulle vidare utgå.

Den nya utgiftsstaten skulle enligt det nådiga förslaget blifva följande:

Föreståndarens aflöning	6,000 kronor
hvaraf 2,000 kronor utgöra tjänstgöringspenningar.	
Aflöning åt öfverlärare i:	
afton- och söndagsskolan	14,250 »
den tekniska undervisningsanstalten för qvinnor	6,700 »
den konstindustriella läroanstalten	10,900 »
byggnadsyrkesskolan	4,450 »
Aflöning åt underlärarne	13,000 »
För den extra ordinarie undervisningen	4,500 »
Arfvode åt föreståndarinnan i den tekniska undervisnings-	
anstalten för qvinnor	800 »
» » föreståndaren i den konstindustriella läroan-	
stalten	800 »

Transport 61,400 kronor.

	Transport	61,400	kronor.
Arfvode åt föreståndaren i byggnadsyrkesskolan		500	»
» » sekreteraren		1,200	»
» » bibliotekarien, tillika skolans materialförvaltare		1,400	»
» » kassaförvaltaren		400	»
» » predikanten		300	»
För maskinister och betjening		4,450	»
Lyshållning		6,000	»
Uppvärmning		5,000	»
Vattenförbrukning		400	»
Biblioteket		1,500	»
Undervisningsmateriel och samlingar		6,000	»
Inventariers inköp och underhåll		2,000	»
Stipendier, pris och belöningar		2,500	»
Diverse utgifter		4,450	»
	Summa	97,500	kronor.

Då Riksdagen ansett att genom den föreslagna organisationen Slöjdskolan bör bättre än enligt nuvarande bestämmelser kunna uppfylla det viktiga ändamål, för hvars tillgodoseende hon blifvit inrättad, och då förutstående förslag till stat ej gifvit anledning till någon anmärkning, har Riksdagen funnit sig böra förevarande nådiga framställning bifalla; och har alltså Riksdagen, för tillämpning af den nu föreslagna organisationen af Slöjdskolan i Stockholm, beviljat en tillökning i skolans ordinarie anslag med 71,500 kronor.

Medicinalstyrelsen och dit hörande stater.

28:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen till *tjenstgöringspenningar åt rättskemisten*, att till vikarie afstås i de fall Eders Kongl. Maj:t kan komma att närmare bestämma, bevilja en tillökning i anslaget till Medicinalstyrelsen med 1,500 kronor, under vilkor att rättskemisten deraf använder 1,000 kronor till aflöning åt ett biträde vid de rättskemiska undersökningarnes utförande.

29:o. I enlighet med dåvarande Sundhetskolegii uti underdånig skrifvelse den 24 September 1877 af anförda skäl gjorda framställning, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att *provincialläkarelönerna* måtte från och med år 1879 utgå med 2,000 kronor och derutöfver med

ett ålderstillägg af 500 kronor efter femton års tjenstgöring, samt att, för beredande af tillgång till normallönernas utbetalande, anslaget till provincialläkares aflönande måtte ökas med 55,000 kronor; hvaremot det på innevarande års extra stat uppförda anslag till dyrtidstillägg åt provincialläkare, 44,400 kronor, icke skulle vidare utgå.

Denna nådiga framställning har vunnit Riksdagens bifall, dock med den ändring, att det åskade ålderstillägget å provincialläkarnes löner beviljats att utgå efter tio års tjenstgöring.

30:o. Till förbättring af lönevilkoren för provincialläkare i sådana distrikt, hvarest till följd af befolkningens gleshet eller fattigdom och distriktens vidd eller deras besvärlighet i afseende på sjukvårdens handhafvande, svårighet vid inträffade ledigheter uppstått att finna sökande till tjänsterna, eller hvarest läkarnes inkomster befunnits allt för knappa i förhållande till deras lefnadsbehof, hafva tid efter annan medel blifvit beviljade att utgå under namn af *tjenstgöringspenningar* åt provincialläkare. Dessa medel utgöra för närvarande tillsammans 9,800 kronor; och har, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, Riksdagen deri beviljat förhöjning med 7,500 kronor.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

31:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit, har Riksdagen i det till allmänna barnbördshuset i Stockholm nu anvisade årsanslag, 9,500 kronor, beviljat en *förhöjning* af 5,500 kronor, att utgå från och med nästkommande år.

32:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att lönen för *barnmorskeläraren* vid Göteborgs undervisningsanstalt för barnmorskor måtte ökas med 1,500 kronor; och har Riksdagen denna nådiga framställning bifallit.

Vetenskapsakademien och Naturhistoriska riksmuseet.

33:o. Med anledning af en utaf Vetenskapsakademien gjord underdånig framställning har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i anslaget till *expenser för naturhistoriska riksmuseet* bevilja en förhöjning af 4,530 kronor, hvilket belopp väl något öfverstege det för handen varande behovet, men hvarigenom en under åren från och med 1876 uppkommen brist i expensanslaget småningom skulle kunna fyllas utan att, på sätt

akademien tillika ifrågasatt, särskilda medel för detta ändamål behöfde anvisas.

Den i statsrådsprotokollet förebragta utredning i ämnet har gifvit vid handen, att det belopp, hvarmed ifrågavarande anslag, nu utgörande 7,470 kronor, behöfver höjas, för att fylla nuvarande årliga behof, utgör 2,900 kronor. Vid sådant förhållande och då det syntes olämpligt att anvisa ytterligare tillökning i ett årligt anslag för att dermed fylla en å anslaget uppkommen brist, om hvars betäckande särskild framställning torde böra göras, sedan bristens verkliga belopp blifvit känt, har Riksdagen funnit sig sakna anledning att nu bevilja större förhöjning i berörda anslag än 2,900 kronor; och har, på grund af hvad sålunda förekommit och anförts, förevarande nådiga framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att anslaget till expenser för Naturhistoriska riksmuseum höjts med 2,900 kronor.

34:o. Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit att för underhåll af den *zoologiska stationen* vid *Kristineberg* i Göteborgs och Bohus län samt för främjande af arbetena vid densamma måtte anvisas ett reservationsanslag af 2,000 kronor.

Då den i statsrådsprotokollet meddelade utredning, af hvilken inhemtats, bland annat, att ifrågavarande station blifvit grundad genom en af medicine doktorn A. F. Regnell för ändamålet gjord donation af 15,000 kronor, syntes gifva vid handen, att företaget bör blifva till gagn i vetenskapligt hänseende samt förty vara förtjent af understöd, har Riksdagen ansett sig böra derfor anvisa nu äskade belopp af 2,000 kronor.

Till en början har emellertid anslaget ansetts endast böra på extra stat beviljas, enär anläggningen ännu är så ny och det syntes lämpligt att, innan densamma definitivt blifver försedd med understöd af statsmedel, någon erfarenhet må vara vunnen om det gagn densamma verkligen kommer att medföra.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen för ofvan omförmälda ändamål på extra stat för år 1879 anvisat ett belopp af 2,000 kronor.

Akademien för de fria konsterna.

35:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af här nedan intagna stat för nämnda akademi, för statens tillämpning bevilja en tillökning i akademiens anslag af 12,800 kronor,

hvaremot det till dyrtidstillägg för akademien nu anvisade anslag, 4,500 kronor, icke skulle vidare utgå; äfvensom medgifva, att vilkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå de i aflöningen ingående tjänstgöringspenningar till vikarie finge af Eders Kongl. Maj:t bestämmas.

Den föreslagna nya staten har följande lydelse:

	Lön. kronor.	Tjänst- görings- penningar.	Summa. kronor.	
<i>Akademiens tjänstemän och betjening.</i>				
1 sekreterare, jemte bostad, arf- vode	—	—	1,500	Efter fem års tjänst- göring kan lönen ökas med 100 kronor.
1 räkenskapsförare, arfvode	—	—	500	
1 bibliotekarie »	—	—	800	
1 vaktmästare, med bostad	—	—	750	
1 d:o med d:o	—	—	650	
1 portvakt med d:o	—	—	600	
<i>Akademiens läroverk:</i>				
1 direktör, jemte bostad i akade- miens hus, arfvode	—	—	1,500	Efter fem år kan lönen ökas med 400 kr. och efter tio år med ytter- ligare 400 kronor.
1 lärare i figurteckning och mål- ning, professor	2,000	2,000	4,000	
1 d:o i d:o, professor	2,000	2,000	4,000	Efter fem år kan lönen ökas med 300 kr. och efter tio år med ytter- ligare 300 kronor.
1 d:o i modellstudium, professor, bildhuggare, jemte bostad ¹ och atelier	2,000	1,000	3,000	
1 d:o i d:o, professor	2,000	1,000	3,000	Efter fem år kan lönen ökas med 400 kr. och efter tio år med ytter- ligare 400 kronor.
1 d:o i högre byggnadskonst, pro- fessor	2,000	2,000	4,000	
1 d:o i landskapsmålning, professor	1,500	500	2,000	Efter fem år kan lönen ökas med 200 kr. och efter tio år med ytter- ligare 200 kronor.
1 d:o i anatomi, professor	1,500	500	2,000	
1 d:o i antik-ritning	1,500	500	2,000	Efter fem år kan lönen ökas med 100 kr. och efter tio år med ytter- ligare 100 kronor.
1 d:o i perspektiv- och skugglära	600	400	1,000	
1 d:o i konsthistoria, arfvode	—	—	1,500	
anslag till extra biträden m. m. vid läroverket	—	—	2,000	
Transport	—	—	34,800	

	Lon. kronor.	Tjenst- görings- penningar.	Summa kronor.	Förenämnda ålders- tillagg må icke åtnju- tas af löntagare, som uppbär mer än en aflö- ning på akademien stat.
Transport	—	—	34,800	
<i>Konstnärstipendier:</i>				
eller arfvoden, fem å 600 kronor, afsedda för konstnärer, hvilka äro skyldige att bilda elever samt vara i Stockholm bosatte	—	—	3,000	
<i>Diverse anslag:</i>				
Hyra i atelierbyggnaden vid Carl XIII:s torg, belysning, undervisningsmateriel m. m. 6,500	—	—	—	
Lefvande modeller för båda afdelningarna	—	—	2,400	
Samlingarnes ökande och under- derhåll	—	—	2,500	
Städning och renhållning samt betjeningens bekläd- nad	—	—	1,000	
gemensamt reservationsanslag	—	—	12,400	
Belöningsmedaljer och stipendier	—	—	1,000	
<i>Under Akademiens stat:</i>				
Till reseensioner för studier i ut- landet, reservationsanslag	—	—	9,000	
Till skandinaviska konstnärstör- eningen i Rom	—	—	600	
Summa	—	—	60,800	

Då den föreslagna nya regleringen af Akademiens för de fria konsterna stat synts Riksdagen vara af behovet påkallad, samt någon anledning till erinran dervid icke förekommit, har Riksdagen funnit sig böra Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning bifalla; och har alltså Riksdagen, med godkännande af ofvan intagna förslag till stat för akademien för de fria konsterna, för dess tillämpning beviljat en tillökning i akademien ordinarie anslag af 12,800 kronor, äfvensom medgifvit, at vilkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighe afstå de i aflöningen ingående tjänstgöringspenningar till vikarie må a Eders Kongl. Maj:t bestämmas.

Ålderstillägg.

36:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t under denna anslagsrubrik föreslagit, har Riksdagen, som, med ändring allenast i afseende å tidpunkten för inträdandet af provincialläkares rätt till ålderstillägg, bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t under förevarande hufvudtitel föreslagit angående dylikt ålderstillägg å lön för visse embets- och tjenstemän, medgifvit, att de för beredande af sådan förinnan erforderliga belopp må utgå af det å åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till ålderstillägg, hvilket för detta ändamål blifvit med 22,000 kronor höjdt.

Öfriga ordinarie anslag.

37:o. De under denna hufvudtitel uppförda *ordinarie* anslag, uti hvilka förändring nu icke blifvit ifrågasatt, hafva blifvit uppförda till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna, dock att för jemnande af hufvudtitelns slutsumma anslaget till »skrifmaterialier och expenser, ved m. m.» blifvit med 565 kronor 32 öre förhöjdt.

I afseende å *tillfälliga* behof, hänförliga till Åttonde Hufvudtiteln, hafva vid innevarande riksmöte nedan omförmälda anvisningar ifrågakommit:

38:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1879 till den å bilagda tabell (Litt. B) angifna fördelning anvisat såsom dyrtidstillägg för:

Nationalmuseum.....	kronor 1,100: —
Domkapitlens expeditioner.....	» 3,716: —
Gymnastiska centralinstitutet.....	» 3,910: —
Undervisningsanstalterna för barnmorskor.....	» 1,920: —
sa	
mt	
Veterinärinstitutet i Stockholm.....	» 4,800: —

39:o. I anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition anvisades vid sistlidne års riksdag på extra stat för innevarande år dels för inrättande vid universitetet i *Upsala* af ett *seminarium i språkvetenskap* 3,000 kronor, dels till understöd för det vid universitetet i *Lund* befintliga *språkliga seminariet* 2,950 kronor, hvilket sistnämnda belopp jemväl utgått

för det föregående året. Då det vore af vigt, att dessa inrättningar måtte kunna fortsätta sin gagnande verksamhet, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att åt dem äfven för år 1879 bevilja extra anslag till samma belopp, som för innevarande år anvisats; varande hvad sålunda föreslagits af Riksdagen bifallet.

40:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen vidare till fortsättande af *universitetsbyggnaden i Upsala* på extra stat för år 1879 anvisat, af dertill redan beviljade medel, ett belopp af 100,000 kronor.

41:o. Under åberopande af den i statsrådsprotokollet förebragta utredning, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för tillbyggnad och förändring af den *anatomiska institutionens* vid universitet i *Upsala* nuvarande *byggnad* i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar bevilja ett extra anslag af 140,000 kronor samt deraf anvisa ett belopp af 50,000 kronor att utgå under år 1879.

Det lärer visserligen icke kunna bestridas, att den lokal, som vid universitetet i Upsala för närvarande finnes upplåten för de anatomiska studierna, kan såväl i afseende å utrymmet som anordningen lemna åtskilligt öfrigt att önska, och att derföre åtgärder för de befintliga bristernas undanrödjande förr eller senare torde komma att blifva erforderliga. Då emellertid senast församlade Riksdag för byggnadsbehof vid rikets båda universitet beviljat det betydliga beloppet af sammanlagdt 1,190,000 kronor, hvilket under ännu åtskilliga år kommer att ej oväsentligt medtaga statsverkets tillgångar, samt dessa dessutom för närvarande synas vara i nedgående och förty gjort det till en af nödig omtänksamhet påkallad pligt att till kommande gynsamare tider uppskjuta anvisandet af medel för sådana ändamål, beträffande hvilka ett uppskof syntes medföra jemförelsevis mindre olägenhet, har Riksdagen funnit sig icke böra Eders Kongl. Maj:ts omförmälda nädiga förslag bifalla.

42:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1879 anvisat: till anskaffande af inventarier för det *medicinskt kemiska laboratoriet i Lund* 25,000 kronor; och till fullständigande af *inventarierna i laboratoriet för allmän kemi i Lund* 6,000 kronor.

43:o. Likaledes har Riksdagen, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag, till fortsättande af den nya *universitetsbyggnaden i Lund* på extra

stat för år 1879 anvisat, af dertill redan beviljade medel, ett belopp af 100,000 kronor.

44:o. Af i statsrådsprotokollet anförda skäl har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till uppförande af *ny byggnad* för den *fysiska institutionen* vid universitetet i *Lund* bevilja ett anslag af 105,000 kronor samt deraf anvisa 40,000 kronor att utgå under år 1879.

Visserligen har den i statsrådsprotokollet förebragta utredning synts gifva vid handen, att beredandet af ökad utrymme för ifrågavarande institution må kunna anses önskvärdt; men Riksdagen har föreställt sig att i sådant hänseende förefintligt behof skulle kunna, sedan den nya universitetsbyggnaden blifvit fullbordad, med jemförelsevis ringa kostnader tillgodoses genom omflyttningar inom universitetets nuvarande byggnader.

På grund häraf, och med anledning derjemte af de i punkten 41 här ofvan, beträffande i fråga satt tillbyggnad af anatomiska institutionens i Upsala hus, anförda skäl, hvilka otvifvelaktigt ega full tillämplighet jemväl i afseende å nu i fråga varande förslag, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.

45:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet omfördä ritningar, af ny byggnad för Karolinska medico-kirurgiska institutets *anatomiska, histologiska* och *fysiologiska institutioner* samt *farmakologiska samlingar* bevilja ett anslag af 355,000 kronor och deraf anvisa 120,000 kronor att utgå under år 1879.

Den i detta ämne förebragta utredning har emellertid icke synts Riksdagen ådagalägga, att nu i fråga satta byggnadsarbeten skulle vara af så trängande behof påkallade, att dermed ej utan olägenhet skulle kunna för närvarande anstå. På sätt i denna underdåniga skrifvelse förut blifvit anfördt, har statsverket i och för byggnader för vetenskapliga ändamål redan iklädt sig för den närmaste framtiden högst betydliga uppoffringar, och har Riksdagen förty och, på sätt jemväl förut blifvit antydt, i betraktande derjemte af för handen varande ekonomiska förhållanden, funnit sig icke böra till byggnader för Karolinska institutet anvisa några medel; och Riksdagen har alltså ansett sig ej behöfva nu ingå i särskild pröfning, huruvida den framlagda byggnadsplanen må vara ändamålsenlig eller icke.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.

46:o. Under åberopande af de skäl, som vid föregående riksdagar blifvit anförda i fråga om anslag till *resestipendier* åt *lärare i främmande lefvande språk* vid elementarläroverken, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att äfven för år 1879 bevilja ett extra anslag af 6,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t disponeras till stipendier åt lärare vid nämnda läroverk för att i utlandet studera tyska, franska och engelska språken; och har Riksdagen för ifrågavarande ändamål ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag för år 1879 till belopp af 6,000 kronor.

47:o. Af i statsrådsprotokollet anförda skäl har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till uppförande af *seminariibyggnad* i *Falun* af trä jemte uthusbyggnad och trädgårdsanläggning samt tomtens dränering bevilja ett anslag af 72,000 kronor samt deraf anvisa 25,000 kronor att utgå under år 1879.

De seminariibyggnader, till uppförande hvaraf Riksdagen senast beviljat medel, äro de i Göteborg, Karlstad och Hernösand. För i fråga varande byggnader hafva följande belopp anvisats, nemligen:

för seminariibyggnaden i Göteborg	kronor	77,200
» » i Karlstad.....	»	49,200 och
» » i Hernösand	»	48,300

Vid jemförelse med förestående belopp har Riksdagen icke kunnat undgå att finna det för en dylik byggnad i Falun nu äskade anslaget nog högt, helst då i betraktande tagits att, enligt af vederbörande meddelad uppgift, under höstterminen 1877 sammanlagda elevantalet vid folkskole- och småskolelärareseminarierna i Falun utgjort 63, men samtidigt uppgått i Göteborg till 100, i Karlstad till 122 och i Hernösand till 62. Enligt jemväl af vederbörande meddelad upplysning, uppgår årliga hyresafgiften för den för ändamålet för närvarande förhyrda lokal till allenast 2,300 kronor, hvilket förhållande gifvit ytterligare stöd för Riksdagens åsigt derom, att den ifrågasatta byggnadskostnaden, hvarå räntan belöper sig till vida större belopp än nyss nämnda årshyra, är allt för hög.

Till följd af berörda omständigheter, och då i allt fall behöfvat af den nya byggnaden icke syntts vara så trängande, att icke med det-sammas tillgodoseende torde kunna anstå till en tid, då statsverkets tillgångar må lemna bättre tillfälle att uppfylla de många anspråk, som på desamma ställas, har Riksdagen funnit sig icke böra förevarande nådiga framställning bifalla.

48:o. I enlighet med hvad af flera föregående Riksdagar blifvit beviljadt, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att ett belopp af 20,000 kronor måtte

måtte äfven för år 1879 på extra stat anvisas till understöd åt sådana församlingar, som ej förmå till erforderligt belopp aflöna sina folkskolelärare.

På sätt statsrådsprotokollet gifvit vid handen, hade, sedan statens bidrag till aflönande af lärare och lärarinnor vid folkskolor från och med år 1876 blifvit höjdt från hälften till två tredjedelar af det för aflöningen erforderliga belopp, antalet församlingar, som behöft särskildt understöd för lärares aflöning, i icke ringa mån nedgått, så att, då vid den år 1875 verkställda fördelningen af detta anslag antalet församlingar, som erhöillo understöd, uppgick till 435, detsamma utgjort vid 1876 års fördelning 387 och vid 1877 års fördelning 292. Vid sådant förhållande och då Riksdagen, efter tagen kännedom af den under år 1877 verkställda fördelning af i fråga varande anslag, funnit att flera af de församlingar, som dervid hugnats med dylikt understöd, icke synta vara så medellösa, att understödet för dem vore af verkligt behof påkalladt, har Riksdagen ansett i fråga varande anslag nu kunna utan olägenhet nedsättas med hälften, eller till 10,000 kronor; och har alltså till understöd åt sådana församlingar, som ej förmå till erforderligt belopp aflöna sina folkskolelärare, för år 1879 anvisats ett extra anslag af 10,000 kronor.

49:o. Till utarbetande af *landskaps- och länskartor*, hufvudsakligen för folkskolornas behof, har vid flera föregående riksdagar, enligt Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar, beviljats ett anslag på extra stat af 1,500 kronor. För fortsättande af detta för utbredande af kännedom om vårt lands geografiska förhållanden viktiga alltjemt fortgående arbete har Eders Kongl. Maj:t nu till Riksdagen gjort framställning derom, att äfven för år 1879 måtte beviljas ett extra anslag till nyss nämnda belopp; och har Riksdagen, i enlighet härmed, till utarbetande af geografiska kartor för folkundervisningens behof anvisat för år 1879 ett extra anslag af 1,500 kronor.

50:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t äskat, har Riksdagen till understöd åt *tekniska afton- och söndagsskolor* anvisat ett extra anslag för år 1879 till belopp af 20,000 kronor.

51:o. Till uppehållande af undervisningen vid *farmaceutiska institutet* under år 1879 har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, för samma år på extra stat anvisat ett belopp af 7,575 kronor.

52:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af i statsrådsprotokollet intagen stat för *veterinärinrättningen i Skara*, för dess tillämpning under år 1879 bevilja ett extra anslag till samma belopp som för innevarande år, eller 12,900 kronor.

Förevarande nådiga framställning har synts Riksdagen afse, att veterinärinrättningen i Skara skulle utbildas till ett fullständigt, med veterinärinstitutet i Stockholm likställt veterinärläroverk. 1874 års veterinärkomité har emellertid yttrat, att endast 12 eller högst 15 nya veterinärer årligen erfordrades för att veterinärernas antal skulle kunna hållas uppe vid den numerär af 300, som beräknats vara behöflig, och jemväl medgifvit att, om hänsyn toges endast till antalet af veterinärer, som årligen borde utexamineras, den förut af Landtbruksakademien, Svenska veterinärläkareföreningen och 1863 års veterinärkomité uttalade åsigt derom, att *ett* fullständigt veterinärläroverk vore för vårt land tillräckligt, borde tillerkännas giltighet. Då Riksdagen vidare hyser den öfvertygelse, att, äfven om landets behof af veterinärer numera skulle hafva i någon mån ökats, antalet likväl torde kunna fyllas från veterinärinstitutet i Stockholm och det otvifvelaktigt är särdeles olämpligt att, utan verkligt behof, organisera ytterligare ett dylikt fullständigt läroverk, hvilken åtgärd dessutom skulle strida emot den åsigt, som förut hos Riksdagen gjort sig gällande, har Riksdagen icke kunnat det nådiga förslaget härom biträda.

Vid det förhållande emellertid, att Riksdagen så nyligen som år 1875 godkänt den nu gällande staten för veterinärinrättningen i Skara samt därför under hvarje af de följande åren anvisat enahanda belopp, som det nu äskade, har detta belopp synts böra jemväl för nästkommande år anvisas för tillämpning af samma stat.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen, med afslag å Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning, för tillämpning af gällande utgiftsstat för veterinärinrättningen i Skara, på extra stat för år 1879 anvisat ett anslag af 12,900 kronor.

53:o. Deremot har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, medgifvit, att hvad å de för åren 1876 och 1877 för veterinärinrättningen i Skara beviljade extra anslag kan finnas besparadt må i mån af behof användas till fullbordande af en *smedjebyggnad* vid veterinärinrättningen, sedan behållna afkastningen för samma år af de veterinärinrättningen enskildt tillhöriga medel blifvit för ändamålet tagen i anspråk.

54:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1879 anvisat till arfvoden åt *vetenskapligt bildade biträden* vid ordnandet och vården af de under vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt *vaktbetjening* vid samlingarnas offentliga förevisning 4,000 kronor; till *undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar* m. m. 3,200 kronor; och till utgifvande af *planschverk öfver fornsaker* och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum och öfver *svenska sigill från medeltiden* 2,000 kronor.

55:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att, för bestridande under år 1879 af kostnaderna för den å *Manilla* nu befintliga *blindafdelningens* afskiljande från *döfstuminstitutet*, bevilja ett extra anslag för nämnda år af 15,000 kronor.

Af hvad ej mindre Institutets direktion än äfven komitén för afgifvande af förslag till döfstumundervisningens ordnande anført, har Riksdagen, lika med Eders Kongl. Maj:t, funnit det vara ådagalagdt att, utan afvaktan af den slutliga plan för ordnandet af undervisningen för så väl döfstumma som blinda, hvilken kan, i enlighet med Riksdagens begäran, varda framlagd, åtgärder böra vidtagas för att tillsvidare bereda blindafdelningen en lokal, som bättre än den nuvarande motsvarar icke blott undervisningens kraf utan äfven de fordringar, som ur mänsklighetens och helsovårdens synpunkt måste ställas på en sådan byggnad; och då det i sådant hänseende nu gjorda nådiga förslaget icke gifvit anledning till någon erinran, har Riksdagen, till bestridande under år 1879 af kostnaderna för den å *Manilla* nu befintliga blindafdelningens afskiljande från döfstuminstitutet, beviljat ett extra anslag för nämnda år af 15,000 kronor.

56:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen, till uppehållande under år 1879 af undervisningen vid två *läroanstalter för öfveråriga döfstumma*, beviljat ett anslag på extra stat för samma år af 27,000 kronor.

57:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen för år 1879 till *hospitalsbyggnadernas fortsättande* beviljat ett extra anslag af 350,000 kronor.

58:o. Enligt hvad Riksdagen af statsrådsprotokollet inhentat, hade till Eders Kongl. Maj:t inkommit underdåniga ansökningar om nådig fram-

ställning till Riksdagen angående understöd af allmänna medel för år 1879 åt följande *uppfostningsanstalter för sinnesslöa barn*, nemligen:

1) det af Emanuela Carlbeck inrättade idiothemmet å lägenheten Johannisberg vid Mariestad, för hvilket sökts enahanda anslag, som hittills under flera år åtnjutits, eller 5,000 kronor, mot samma vilkor som tillföre, att fyra frielever der underhölles;

2) den af föreningen i Stockholm för sinnesslöa barns vård stiftade skola, hvars styrelse anhållit, att det anslag, 5,000 kronor, som för hvartdera af åren 1876, 1877 och 1878 beviljats, med vilkor att minst tjugu elever och bland dem sex afgiftsfritt skulle vid skolan underhållas, måtte, med afseende å det ständigt växande antalet inträdessökande särdeles bland de fattigaste klasserna, höjas till 10,000 kronor, mot förbindelse att friplats bereddtes för tio elever samt att undervisning och handledning meddelades blifvande lärarinnor och sköterskor vid dylika anstalter;

3) det af Gefleborgs läns förening för sinnesslöa barns vård i Gefle inrättade idiothem, som för innevarande år uppbär ett understöd af 1,500 kronor med vilkor att emottaga minst femton elever, men hvars styrelse begärt att, då elevantalet skulle under året ökas till tjugu, ett derefter afpassadt förhöjdt anslag måtte erhållas och detta utan skyldighet att vårda frielever; samt

4) Malmöhus läns uppfostningsanstalt för idiotiska barn, hvartill länets landsting anslagit 71,850 kronor för inköp och bebyggande af ett vid staden Lund beläget jordområde, der anstalten vore ämnad att träda i verksamhet den 1 November 1878.

Sundhetskollegium, som på nådig befallning utlätit sig öfver dessa ansökningar, hade dervid af anförda skäl såsom vilkor för åtnjutande af statsbidrag föreslagit hufvudsakligen följande bestämmelser:

att endast sådana barn finge till skolelever antagas, hvilka kunde anses mottagliga för uppfostran eller undervisning, och bland dessa intet, som vore under 6 eller öfver 15 år;

att understödet skulle beräknas efter antalet af de vid årets början i skolan intagna barn, och att vid idiotanstalter, hvarest jemte skolelever emottoges elever endast till vård, desse senares antal icke finge i beräkningen ingå;

att hvarje skola skulle hafva sin inspektör, utsedd af dess styrelse eller uppehållare, hvarjemte der borde vara anställd en läkare, hvilken kunde lemna redogörelse för elevernas helsotillstånd;

att barn, som lede af konvulsioner, fallandesot, sinnessjukdom eller smittosam sjukdom icke finge i skolan intagas; samt

att elev, som under vistelsen i skolan visade sig icke vara mottaglig för uppfostran, borde derifrån skiljas, äfvensom att elev, hvilken i skolan icke kunde göra vidare framsteg, ej heller borde der längre få kvarstanna.

Dessa vilkor fullgjordes visserligen icke af idiotanstalterna vid Mariestad och i Stockholm. I den förra funnes i Oktober 1877 intagna 35 elever, af hvilka endast 25 voro tillgängliga för någon grad af uppfostran eller undervisning, och elevantalet vid skolan i Stockholm utgjorde vid utgången af år 1876 endast 23. Men då dessa inrättningar, hvilka, enligt hvad kollegiet kunde vitsorda, uppehöles med stor omsorg och ordning, redan uppburit statsbidrag efter andra grunder och inrättat sig derefter, samt, hvad särskildt beträffade sist nämnda skola, det i förhållande till elevantalet temligen höga belopp, 10,000 kronor, hvartill statsbidrag nu blifvit begärdt, kunde rättfärdigas af den uppgift, skolan ville ikläda sig, nemligen att uppfostra lärarinnor och sköterskor för andra idiotskolor, hade kollegiet ansett dessa begge skolor icke böra underkastas de nu föreslagna allmänna vilkoren för statsbidragets beviljande. Kollegiet hade derföre förordat bifall till deras ansökningar i afseende på beloppen, och beträffande de föreslagna vilkoren endast tillstyrkt den ändring, att vid skolan i Stockholm skulle uppfostras minst 25 elever och bland dessa 10 afgiftsfritt; dock med tillåtelse för skolans styrelse att i stället för högst fyra frielever intaga dubbla antalet mot half afgift, hvarjemte vid skolan borde, utöfver det för elevernas undervisning och vård nödiga antal lärarinnor och sköterskor, anställas minst tre personer, som ville dertill utbilda sig.

Beloppet af det anslag, som, utöfver de för nämnda två anstalter beräknade 15,000 kronor, kunde för understöd åt idiotskolor erfordras, berodde naturligtvis på antalet elever, som i dessa skolor komme att under år 1879 åtnjuta undervisning. För skolan i Gefle hade elevantalet uppgifvits till 20, och, med afseende på de stora kostnader Malmöhus läns landsting användt på grundläggandet af en dylik skola i länet, kunde med temlig visshet antagas, att antalet elever ej heller der komne att understiga 20. Ej heller borde medel helt och hållet saknas, för den händelse dessa skolor skulle kunna öka antalet elever, eller ny undervisningsanstalt uppstå. Om anslaget, såsom lämpligt syntes, beräknades efter 50 elever, skulle det uppgå till 5,000 kronor, eller tillsammans med de för anstalterna vid Mariestad och i Stockholm afsedda belopp till 20,000 kronor.

Mot hvad kollegiet sålunda föreslagit så väl i fråga om beräkningsgrunden för det understöd af statsmedel, som borde tilldelas undervis-

ningsanstalter för sinnesslöa, som ock i afseende på de vilkor, under hvilka sådant understöd borde utgå ej mindre till nu varande än äfven till blifvande anstalter af detta slag, har Eders Kongl. Maj:t icke haft annat att erinra, än att de skolor, som njöte understöd af statsmedel, borde vara underkastade den inspektion, chefen för ecklesiastik-departementet bestämde, samt att elevantalet vid skolan i Stockholm borde, med afseende på det jemförelsevis stora bidrag, som skulle komma denna undervisningsanstalt till godo, bestämmas till 35, bland hvilka 10 skulle underhållas afgiftsfritt, dock med rättighet för skolans styrelse att i stället för högst fyra frielever intaga dubbla antalet mot half afgift; och har Eders Kongl. Maj:t på grund häraf föreslagit Riksdagen att till understöd under år 1879 åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 20,000 kronor, att användas i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder.

Då dessa grunder syns Riksdagen vara af beskaffenhet att böra verksamt främja förevarande behjertansvärda ändamål, hvilket obestriddigen är väl förtjent af att med statsmedel till nu äskadt belopp understödjas, har Riksdagen funnit sig böra ifrågavarande nådiga framställning bifalla; och har alltså Riksdagen, till understöd under år 1879, enligt ofvan angifna grunder, åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för samma år ett extra anslag af 20,000 kronor.

59:o. I likhet med hvad förut egt rum och på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen för år 1879 beviljat ett extra anslag af 7,500 kronor till understöd åt det i *Jerfsö* socken af Helsingland inrättade *sjukhem för spetälske*, under vilkor, att 4,000 kronor dessutom för ändamålet af landstinget anvisas för samma år, och att spetälske sjuke äfven från andra län än Gefleborgs varda till vård å anstalten mottagne, så långt utrymmet derstädes sådant kan medgifva.

60:o. Jemväl i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen utaf det för restauration af *domkyrkan* i *Linköping* beviljade anslag på extra stat för år 1879 anvisat ett belopp af 8,000 kronor för arbetets fortsättande under samma år.

61:o. Till beredande af *religionsvård* åt svenske sjömän i utländska hamnar samt åt andre derstädes sig uppehållande landsmän har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, på extra stat för år 1879 anvisat ett belopp af 10,000 kronor.

62:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen vidare på extra stat för år 1879 anvisat: till *Svenska Fornskriftssällskapet* 2,000 kronor, att utgå under förut stadgade villkor, och för *tillsyn och vård af lifrustkammarens samlingar* 600 kronor.

63:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till fortsättande under åren 1879 och 1880 af de utaf Filosofie doktorn Hjalmar Stolpe med understöd af allmänna medel verkställda *arkeologiska och naturhistoriska undersökningar* på *Björkö* i Mälaren bevilja ett anslag af 10,000 kronor samt deraf anvisa 5,000 kronor att under år 1879 utgå med 2,500 kronor till bestridande af kostnaderna för undersökningsarbetet och med 2,500 kronor såsom årsarfvode åt Stolpe, mot skyldighet för honom att till statens vederbörande museer aflemna anträffade fynd, samt att afgifva berättelse angående undersökningarna, på sätt Eders Kongl. Maj:t kunde komma att närmare bestämma.

Den i statsrådsprotokollet förebragta utredning har visserligen syntts Riksdagen gifva vid handen, att en fortsättning af ifrågavarande forskning borde vara för den fosterländska kulturhistorien af vigt, och att förty därför erforderliga medel jemväl nu borde beviljas; men deremot har Riksdagen icke kunnat finna, att fullgiltiga skäl blifvit åberopade till stöd för förslaget derom, att anslag skulle för ändamålet anvisas för längre tid än nästa statsregleringsperiod. Det har syntts Riksdagen, att erforderliga öfverenskommelser med jordegarna och arbetarne ganska väl kunna träffas för ett år i sender, afvensom att undersökningarnas anordning icke bör kunna tillskyndas någon afsevärd olägenhet derigenom, att den för hvarje år uppgöres.

På grund häraf och då det, enligt Riksdagens förmenande, icke är lämpligt att, utan oafvislig nödvändighet, utsträcka anvisandet af anslag utöfver den tid, statsregleringen omfattar, har Riksdagen funnit sig böra nu endast anvisa det under nästkommande år för ändamålet erforderliga belopp; och har alltså förevarande nådiga framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att till fortsättande under år 1879 af de arkeologiska och naturhistoriska undersökningarna på *Björkö* å extra stat för samma år anvisats ett belopp af 5,000 kronor, att utgå på sätt och under villkor Eders Kongl. Maj:t föreslagit.

64:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit, har Riksdagen till förvarande och vårdande af den *skandinavisk-etnografiska samlingen i Stockholm* på extra stat för år 1879 anvisat ett anslag af 11,600 kronor.

65:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen slutligen till Vetenskapsakademiens disposition för fortsättande af zoologiska och fysikaliska *undersökningar af de Sverige omgifvande haf*, på extra stat för år 1879 anvisat ett belopp af 5,000 kronor.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 14 Maj 1878.

Bil. Litt. A.

Stat för Ecklesiastik-departementets kansliexpedition.

	Lon.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 expeditionschef, arfvode	—	—	7,500	} Af detta arfvode anses 2,500 kronor motsvara tjänstgöringspenningar.
1 byråchef	4,400	2,000	6,400	
3 d:o	13,200	6,000	19,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	
5 d:o	12,500	7,500	20,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 registrator	2,500	1,500	4,000	
Till departementschefens förfogande för amanuenser, vikariatsersättning, renskrifning m. m.	—	—	13,300	
1 förste vaktmästare	* 800	300	1,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	* 500	300	800	
1 d:o	* 500	300	800	
Summa	—	—	77,100	

*) Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Bil. Litt. B.

Förteckning å dyrtidstillägg under Åttonde hufvudtiteln för år 1879.

	Nuvarande aflöning.	Dyrtids- tillägg.	Summa.
<i>Nationalmuseum:</i>			
Intendenten	2,500 —	500 —	3,000 —
1 amanuens	1,500 —	300 —	1,800 —
1 d:o	1,500 —	300 —	1,800 —
S:gr	—	1,100 —	—
<i>Domkapitlens expeditioner:</i>			
Löneförbättringar åt konsistorienotarier och konsistorieamanuenser	18,580 —	3,716 —	22,296 —
<i>Gymnastiska centralinstitutet:</i>			
1 öfverlärare	4,000 —	800 —	4,800 —
1 d:o	4,000 —	800 —	4,800 —
1 d:o	3,000 —	600 —	3,600 —
1 lärare	2,200 —	440 —	2,640 —
1 d:o	2,000 —	400 —	2,400 —
1 d:o	1,800 —	360 —	2,160 —
1 lärarinna	1,000 —	200 —	1,200 —
1 d:o	800 —	160 —	960 —
1 sekreterare	750 —	150 —	900 —
S:gr	—	3,910 —	—
<i>Undervisningsanstalter för barnmorskor:</i>			
Stockholms undervisningsanstalt:			
1 adjunkt	300 —	60 —	360 —
Transport	—	60 —	—

	Nuvarande afloning.	Dyrtids- tillagg.	Summa.
		60	
Transport	—	—	—
1 biträdande lärare	1,000	200	1,200
1 förestånderska	250	50	300
1 instruktionsbarnmorska	600	120	720
Barnmorskeläraren	3,000	600	3,600
Göteborgs undervisningsanstalt:			
1 barnmorskelärare	3,000	600	3,600
1 förestånderska	450	90	540
1 biträdande lärare	1,000	200	1,200
S:gr	—	1,920	—
<i>Veterinär-institutet i Stockholm:</i>			
1 professor	4,500	900	5,400
1 d:o	4,500	900	5,400
1 d:o	4,000	800	4,800
1 d:o	4,000	800	4,800
1 lektor	3,000	600	3,600
1 adjunkt	1,500	300	1,800
1 instruktionsmed	1,500	300	1,800
1 kamererare	1,000	200	1,200
S:gr	—	4,800	—

Ordinarie anslag under

Ecklesiastik-departementet.

Departementschefen	
Departementets expedition:	
Nuvarande anslag	54,750: —
Tillkommer: För tillämpning af ny stat	22,350: —
Riksarkivet	
Kongl. Biblioteket	
Nationalmuseum (deraf 9,000 kronor reservationsanslag)	
Kleresistaten:	
Nuvarande penningeanslag	15,113: 08
Tillkommer: Prostetunnor för Boda och Magneskögs församlingar i Karlstads stift	29: 30
Särskilda förslagsanslag för kleresiet:	
Biskopens på Gotland lön	3,000: —
Åt 13 konsistorienotarier à 270 kronor, högst	3,510: —
Domkapitlens expeditioner, reservationsanslag	
Lappmarks ecklesiastikverk, förslagsanslag	
Universitetet (deraf 162,700 kronor, förslagsanslag).	
Bestämda penningeanslaget enligt 1878 år riksstat 324,765: 88	
Tillkommer:	
Aflöning åt en ny ordinarie professor i teolo- giska fakulteten i Upsala	6,000: —
Arfvode för biträde vid den praktiska afdelningen inom samma fakultet	3,000: —
Transport 9,000: —	324,765: 88

Litt. C.

riksstatens Åttonde hufvudtitel.

Peningar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikf.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
77,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77,100	—
38,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,500	—
55,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55,700	—
36,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,300	—
15,142	38	130,110	11	315,425	46	3,035	3	7,284	72	467,962	67
6,510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,510	—
10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
22,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,700	—
278,952	38	130,110	11	315,425	46	3,035	3	7,284	72	731,772	67

	Transport	9,000: —	324,765: 88
Förhöjning i årsanslaget för den anatomiska institutionen i Upsala	1,500: —	
För den meteorologiska institutionen i dito	6,000: —	
För den zoologiskt-zootomiska institutionen i d:o:			
Aflöning åt en prosektor	3,000: —	
Till institutionens laboratorium	750: —	
Lön åt en vaktmästare	500: —	20,750: —
För det medicinskt-kemiska laboratoriet i Lund	3,000: —	
Arfvode åt en andre amanuens vid kemiska institutionen i dito	500: —	
Dito åt en amanuens vid den kirurgiska kliniken i dito	500: —	4,000: —
			349,515: 88
<i>Förslagsanslaget</i> för tillämpning af nya lönestaten samt till ombildning af adjunkture, till docentstipendier m. m., oförändradt enligt 1878 års riksstat		162,700: —
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:			
Nuvarande anslag		111,950: —
<i>Tillkommer:</i>			
Till adjunkturernas ombildning	11,000: —	
Till aflöning åt en laborator i fysiologi	3,000: —	
Förhöjning i arfvodet åt amanuensen vid fysiologiska anstalten	500: —	
Dito i arfvodet åt vaktmästaren	250: —	14,750: —
			Transport

Peningar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikf.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
278,952	38	130,110	11	315,425	46	3,035	3	7,284	72	731,772	67
512,215	88	82,363	36	112,381	71	80	2	192	48	707,153	43
126,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126,700	—
917,868	26	212,473	47	427,807	17	3,115	5	7,477	20	1,565,626	10

		Transport
Elementarläroverken, <i>reservationsanslag</i> :		
Nuvarande penninganslag		2,481,492: 01
<i>Tillkommer</i> :		
För lärares uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder	30,000: —	
För beredande af löneförbättring samt extra arfvoden åt teckningslärarne	17,600: —	
Ersättning för de i kollegalönen vid Norrtelje läroverk hittills inräknade donationsmedel	406: —	
Till lön åt en kollega vid Haparanda elementarläroverk	1,500: —	
Till praktisk utbildning af blifvande elementarlärare, det nu på extra stat uppförda anslag	15,000: —	64,506: —
Högre skolor för qvinlig ungdom (nytt)		
Seminarium för bildande af lärarinnor		
Pedagogier och folkskolor		
Folkundervisningen:		
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande anslag	214,200: —	
<i>Tillkommer</i> :		
För lärares vid seminarierna uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder	2,500: —	
För seminariernas utvidgning med ännu en årsklass	8,550: —	
För beredande af löneförbättring åt teckningslärare vid seminarierna	1,375: —	
Transport	12,425: —	214,200: —

Peningar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikf.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
917,868	26	212,473	47	427,807	17	3,115	5	7,477	20	1,565,626	10
2,545,998	01	4,868	27	—	—	—	—	—	—	2,550,866	28
50,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—
34,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,000	—
62,619	31	4,219	—	4,519	62	448	9	1,077	36	72,435	29
3,610,485	58	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	4,272,927	67

Transport	12,425: --	214,200: --	
För inrättande af ett seminarium i Norrland för qvinliga elever.....	8,900: --	21,325: --	235,525: --
Stipendier för seminarieelever. Nuvarande anslag.....		60,000: --	
<i>Tillkommer</i> : Förhöjning.....		10,000: --	70,000: --
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer. Nuvarande anslag.....		65,000: --	
<i>Tillkommer</i> : Förhöjning.....		20,000: --	85,000: --
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolorna.....			15,000: --
Understöd för högre folkskolor.....			20,000: --
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>			425,525: --
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>			12,000: --
Lönетillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i>			2,000,000: --
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp.....			30,000: --
<i>Tillkommer</i> : Förhöjning.....			10,000: --
Understöd för aflöning af lärare vid fortsättningsskolan, <i>förslagsanslag</i>			30,000: --
Bidrag till aflöning af lärare i slöjd vid folkskolorna.....			15,000: --
De tekniska läroverken:			
Nuvarande anslag.....			290,000: --
<i>Tillkommer</i> : I följd af ny organisation af slöjdskolan i Stockholm.....			71,500: --
Gymnastiska centralinstitutet.....			
Medicinalstyrelsen och dithörande stater:			
Nuvarande anslag.....			314,950: --
<i>Tillkommer</i> :			
Tjenstgöringspenningar åt rättskemisten.....			1,500: --
Transport	1,500: --		314,950: --

Peningar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikf.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
3,610,485	58	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	4,272,927	67
2,522,525	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,522,525	—
361,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	361,500	—
29,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,400	—
6,523,910	58	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	7,186,352	67

	Transport	1,500: —	314,950: —
För provincialläkarelönernas höjande	55,000: —	
Förhöjning i anslaget till tienstgöringspenningar åt provincialläkare	7,500: —	64,000: —
Barnmorskeundervisningen och barnbördshuset:			
Nuvarande penningeanslag		22,441: —
<i>Tillkommer:</i>			
Förhöjning i anslaget till allmänna barnbörds- huset i Stockholm	5,500: —	
Löneförbättring för barnmorskeläraren i Göteborg	1,500: —	7,000: —
Ortopediska institutet		
Veterinärundervisningen		
Vaccinationens befrämjande		
Farsoters och smittosamma sjukdomars botande, <i>förslagsanslag</i>		
Svenska läkaresällskapet		
Svenska akademien		
Vetenskapsakademien		
Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien		
Akademien för de fria konsterna:			
Till aflöning m. m. nuvarande belopp	40,000: —	
<i>Tillkommer</i> för tillämpning af ny stat	11,800: —	51,800: —
Till utrikes rese-stipendier, <i>reservationsanslag</i> :			
Nuvarande belopp	8,000: —	
<i>Tillkommer:</i> Förhöjning	1,000: —	9,000: —
Musikaliska akademien		
Naturhistoriska riksmuseum:			
Nuvarande anslag		63,150: —
<i>Tillkommer:</i> Förhöjning i anslaget till expenser		2,900: —
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:			
Allmänna institutet		81,000: —
	Transport		81,000: —

Penningar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 40 öre kubikf.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
6,523,910	58	221,560	74	432,326	79	3,564	4	8,554	56	7,186,352	67
378,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	378,950	—
29,441	—	—	—	4,103	82	—	—	—	—	33,544	82
8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
39,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—
7,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,700	—
45,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,000	—
3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
38,480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,480	—
27,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,300	—
60,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60,800	—
44,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,900	—
66,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66,050	—
7,281,431	58	221,560	74	436,430	61	3,564	4	8,554	56	7,947,977	49

	Transport	81,000: —
Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma och blinda barn		50,000: —
Fattigvården i Stockholm och landsorterna		
Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>		
Lasarettens underhåll		
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>		
Stora barnhuset i Stockholm		
Frimurarebarnhuset		
Barnhusen i landsorterna		
Kyrkors underhåll		
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, <i>reservationsanslag</i>		
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i> :		
Nuvarande belopp	11,000: —	
<i>Tillkommer</i> : Förhöjning	22,000: —	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>		
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> :		
Nuvarande belopp	20,759: 45	
<i>Tillkommer</i> : För jemnande af hufvudtitelns slutsumma	565: 32	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		
	Summa	

Pennyngar.		Förslagsanslag.								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 kronor 40 öre kubikf.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kbft.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
7,281,431	58	221,560	74	436,430	61	3,564	4	8,554	56	7,947,977	49
131,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131,000	—
9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
35,125	06	8,208	—	6,208	02	70	9	170	16	49,711	24
450,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450,000	—
28,750	—	—	—	42,930	09	—	—	—	—	71,680	09
2,750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,750	—
—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
6,721	04	14,080	59	284,401	95	988	8	2,373	12	307,576	70
24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
33,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,000	—
1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
21,324	77	—	—	—	—	—	—	—	—	21,324	77
15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
8,074,743	70	244,007	62	795,879	84	4,624	1	11,097	84	9,125,729	—

Bil. Litt. D.

Extra ordinarie anslag under riksstatens Åttonde hufvudtitel.

		Kronor.	ö.
Dyrtidstillägg för:			
Nationalmuseum	1,100: —		
Domkapitlens expeditioner	3,716: —		
Gymnastiska centralinstitutet	3,910: —		
Undervisningsanstalter för barnmorskor	1,920: —		
Veterinärinstitutet i Stockholm	4,800: —	15,446	—
Universiteten:			
Till det språkliga seminariet vid universitetet i Upsala	3,000: —		
Till det språkliga seminariet vid universitetet i Lund	2,950: —		
Till anskaffande af inventarier för det medicinskt-kemiska laboratoriet i Lund	25,000: —		
Till fullständigande af inventarierna i laboratoriet för allmän kemi i Lund	6,000: —		
Till uppförande af ny universitetsbyggnad i Upsala ...	100,000: —		
Till uppförande af ny universitetsbyggnad i Lund	100,000: —	236,950	—
Elementarläroverken:			
Till resestipendier åt lärare vid elementarläroverken i lefvande språk		6,000	—
Folkundervisningen:			
Till understöd åt sådana församlingar, som ej förmå till erforderligt belopp aflöna sina folkskolelärare ...	10,000: —		
Till utarbetande af geografiska kartor för folkundervisningens behof	1,500: —	11,500	—
De tekniska läroverken:			
Till understöd två tekniska afton- och söndagsskolor		20,000	—
Medicinalstyrelsen:			
Till upphållande af undervisningen vid farmaceutiska institutet		7,575	—
	Transport	297,471	—

	Kronor.	o.
Vetenskapsakademien: Transport	297,471	—
Till underhåll m. m. af den zoologiska stationen vid Kristineberg i Göteborgs län	2,000	—
Veterinärundervisningen:		
För tillämpning af veterinärrättningens i Skara nya utgiftsstat...	12,900	—
Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien:		
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens in-seende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —	
Till undersökningar och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	3,200: —	
Till utgifvande af planschverk öfver fornsaker m. m. i statens historiska museum och öfver svenska sigill från medeltiden	2,000: —	9,200
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:		
Till bestridande af kostnaden för blindafdelningens å Manilla afskiljande från döfstuminstitutet	15,000: —	
Till uppehållande af undervisningen vid två läroanstalter för öfveråriga döfstumma	27,000: —	42,000
Hospitalsvården:		
Till hospitalsbyggnader	350,000: —	
Understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn	20,000: —	
Understöd åt det i Jerfsö socken af Helsingland inrättade sjukhem för spetälske	7,500: —	377,500
Diverse anslag:		
Svenska fornskriftssällskapet	2,000: —	
Till beredande af religionsvård åt svenska sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000: —	
Till restauration af domkyrkan i Linköping	8,000: —	
Till fortsättande af de arkeologiska och naturhistoriska undersökningarne på Björkö	5,000: —	
För tillsyn och vård af lifrustkammarens samlingar	600: —	
Till förvarande och vårdande af den skandinaviskt-etnografiska samlingen i Stockholm	11,600: —	
För zoologiska och fysikaliska undersökningar af de Sverige omgifvande haf	5,000: —	42,200
Summa	783,271	—